

جوڭخۇا مىللىتىنىڭ تارىخىي مەدەنىيەت مىراسى

计 36 ھېلە

Stratagems

قۇربان ۋەلى تەرجىمىسى

2016-يىل 6- ئاي ۋاشىنگتون

ئوقۇرمەنلەر سەمگە:

< 36 ھېلە > جوڭخۇا مىللىتىنىڭ تارىخىي مەدەنىيەت مىراسى. مىلادىدىن بۇرۇن 500 - يىللاردا مەۋجۇت دەپ قارايدۇ. بۇنىڭ يەشمىلىرى ھەر بىر دەۋىردە بىر بېيىتىلغان (ئۆزگەرتىلگەن). دېمەك بۇنىڭ ساختا نۇسخىلىرى بار. يېقىنقى 60 يىلدا ماركسىزمچە يەشمە بېرىلىپ، ئىستىمال مەنىسىدە ئۆزگۈرۈش بولغان.

قوللىنىدىكى بۇ < 36 ھېلە > نى تەرجىمە قىلىشتا، ئەسلىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، يىل - دەۋرى قەدىمىي يەشمىلەردىن پايدىلاندىم. بىۋاسىتە ئەسلى تېكىستىن ئەمەس، بەلكى ھەر كىم ئۆز چۈشەنچىسى بۇيىچە تەمىنلىگەن يەشمىلەر ئاساسىدا ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىنغان نۇسخىلارنى قوبۇل قىلىمىدىم.

ئۇيغۇرلار بۇ جوڭخۇا مىللىتىنىڭ تارىخىي مەدەنىيەت مىراسى < 36 ھېلە > نى ئوقۇپ قويسا، جوڭخۇا مىللىتىنى چۈشىنىش ئۈچۈن پايدىلىق دەپ قارايمەن.

36 ھېلىنى قوللىنىش دائىرىسى:

- ھېلە 1-دىن 6- گىچە كۈچتۈڭگۈرلەر ئۈچۈن
- ھېلە 7-دىن 12- گىچە كۈچتۈڭگۈرلەرگە تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن
- ھېلە 13-دىن 18- گىچە ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن
- ھېلە 19-دىن 24- گىچە: پاراكەندىچىلىك سېلىش ئۈچۈن
- ھېلە 25-دىن 30- گىچە: تېرىكشىش ئۈچۈن
- ھېلە 31-دىن 36- گىچە مەغلۇبىيەتتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن

ھېلە 36 مىكس دىفر، ئىشلىتىلمەك ھەممىدىن كاتتىدۇر. --- ئوقيا خاتىرىسىدىن

1- ھېلە: تەڭرىدىن سىر يۇشۇر، دېڭىزدىن ئاشكارا ئۆت

瞒天过海

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: تەڭرىدىن سىر يۇشۇر، دېڭىزدىن ئۆت.

ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 瞒住上天，偷渡大海. 明 阮大铖《燕子笺 购幸》 (2) 用欺骗的手段在暗地里活动. 清·无名氏《三十六记》 (3) 偷渡大海，形容采取谎言和伪装蒙蔽别人以达到目的的欺骗行为。明 阮大铖《燕子笺 购幸》

ئىستىمال مەنىسى: سىرىڭنى تەڭرىدىن يۇشۇر، دېڭىزدىن ئاشكارا ئۆت. تەييارلىقنى پۇختا قىلىۋېلىپ خالايقنىڭ كۆزىنى بۇيا. ئىشنى يۇشۇرۇن قىل، چاندۇرماي يۈرۈۋەر، گۇماننى يوق قىل، ھۇجۇم قىلىدىغان پۇرسەت كۈت. ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Deceive the heavens and cross the ocean.

2- ھېلە: ۋېيغا ھۇجۇم قىل، جاۋنى قۇتقاز

围魏救赵

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ۋېيغا ھۇجۇم قىلىپ جاۋنى قۇتقاز.

ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 魏、赵: 战国时国名。(2) 袭击敌人后方的据点以迫使进攻之敌撤退。(3) 趁機攻佔敵方的本土。明·罗贯中《三国演义》第 30 回

ئىستىمال مەنىسى: بىر ئەلنىڭ زېمىنى بېسىۋالماقچى بولساڭ، ئۇنىڭ بىلەن
دۈشمەنلىشىۋاتقان باشقا بىر ئەلگە ھۇجۇم قىلىش ئارقىلىق ئۇنىڭغا ياردەم قىلغان
بولسۇن. ئىشنى تامالغاندىن كېيىن، پۇرسەت تېپىپ ئۇنىڭ زېمىنىنىمۇ بېسىۋال.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:
Besiege Wei to rescue Zhao.

3-ھېلە: خەنجەرنى ئۆتنە ئال، ياۋغا سال
借刀杀人

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: خەنجەرنى ئۆتنە ئال، ياۋغا سال.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 借用盟友的力量去打击 敌人. (2) 以盟友的损失换得自己的利益.

明·汪廷讷《三祝记·造陷》

ئىستىمال مەنىسى: دوستۇڭنى دۈشمىنىڭگە قارشى تۇرۇشقا قىزىقتۇر،
دۈشمىنىڭنى دوستۇڭنىڭ قولى بىلەن ئۆلتۈر (ئۆزەڭ ئوتتۇرىغا چىقىپ خالايق
ئالدىدا يامان ئاتقا قالما). دوستۇڭنىڭ زېمىنى سىنىڭ پايداڭ.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:
Kill With a Borrowed Knife.

4-ھېلە: ئۆزەڭ ھاردۇق ئال، ياۋنى چارچات

以逸待劳

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ئۆزەڭ ھاردۇق ئال، ياۋنى چارچات.

ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 逸: 安闲; 劳: 疲劳。(2) 用安闲之已待疲劳之敌。指自己养精蓄锐，
等敌人疲劳后，待机痛击。 先秦 孙武《孙子 军争》

ئىستىمال مەنىسى: ھاردۇق چىقىرىپ كۈچ توپلا، دۈشمەننى ھەرىكەتكە سال،
كۈچىنى خورات. كۆتۈرەڭگە روھ بىلەن چارچىغان دۈشمەنگە ئەجەللىك زەربە بەر.
(ئوڭدا يېتىپ ياغ چاينا.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Substitute Leisure for Labor.

5-ھېلە: ياۋنىڭ ئۆيىگە ئوت كەتسە، سەن بۇلاڭچىلىق قىل

趁火打劫

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ئۆيىگە ئوت كەتسە، سەن بۇلاڭچىلىق قىل.

ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 趁: 乘机。趁人家失火时去抢劫。(2) 乘人之危谋取私利。明·吴承
恩《西游记》

ئىستىمال مەنىسى: دۈشمىنىڭ ئۆيىگە ئوت كەتسە، سەن بېرىپ بۇلاڭچىلىق قىل
(توپلاڭدىن توقاچ ئوغۇرلا). دۈشمىنىڭ بېشىغا دەرت كەلگەندە، ئالدىغان
مەنپەئەتنى سەن ئال.

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Loot a Burning House.

6-ھېلە: شەرقتە چۇقان، غەربتە ئۇرۇش

声东击西

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: شەرقتە چۇقان كۆتۈرۈپ قوي، ئۇرۇشنى غەربتە قىل.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 声: 声张; 击: 打击。(2) 造成要攻打东边的声势, 实际上却攻打西边. 唐·杜佑《通典·兵六》

ئىستىمال مەنىسى: شەرق تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىدىغان شەپە بەر، چۇقان كۆتەر،
دېققىتىنى شۇ تەرەپكە بورا. دۈشمەننى قالايمىقانلاشتۇر، ھۇجۇمنى غەرب
تەرەپتىن قىل (ئات ئايلىغانغا يول سارىغانغا). دۈشمەن سەپ تۈزۈپ بولغىچە
غەلىبىنى قولغا كەلتۈر.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Clamor in the East, Attack in the West.

7-ھېلە: يوق ئىشتىن چاتاق تاپ

无中生有

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: يوق ئىشتىن چاتاق تاپ.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 把沒有的說成有。(2) 憑空捏造。 先秦·李耳《老子》

ئىستىمال مەنىسى: يالغاننى راست دەپ نىقابلا، پاكىتنى ئويدۇرۇپ چىق
(تۇخۇمدىن تۈك ئۈندۈ)، پىتنە تارقاق، قالايمانچىلىق سال. پۇرسەت تېپىپ
ھۇجۇمغا ئۆت.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:
Create Something from Nothing.

8-ھېلە: قورغىغا كىرسەڭ يۇشۇرۇن كىر

暗度陈仓

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: چېنىساڭغا كىرسەڭ يۇشۇرۇن كىر.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 陈仓，古县名，在今陕西省宝鸡市东，为通向汉中的交通孔道。(1)
韓信表面上派兵修復棧道，實際上卻和劉邦統率主力部隊，暗中抄小路襲擊
陳倉。《史记·高祖本纪》

ئىستىمال مەنىسى: يول ياسىغۇچى بولۇۋېلىپ چوڭ يولغا چىق (ھۇجۇم پىلانىڭنى
يۇشۇر)، مەشقۇلاتنى چوڭ يولدا ئاشكارا قىل، پۇرسەت كۈت، پەملەپ تۇر،
دشمەنگە (چېنىساڭ دېگەن قورغانغا) چىغىر يول بىلەن يېقىنلاش، يان تەرەپتىن
ئۇچتۇمتۇت ھۇجۇم قىلىپ غەلىبىنى قولغا كەلتۈر.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

*Openly Repair the Walkway, but Sneak through the passage of
Chencang.*

9-ھېلە: ئۇقاتقا ئۆتۈۋېلىپ تاماشا كۆر

隔岸观火

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ئۇقاتقا ئۆتۈۋېلىپ، بۇقاتتا كۆيۈۋاتقان ئوتنى تاماشا قىل.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 隔着河看人家着火。(2) 对别人的危难不去助，在一旁看热闹。

唐·乾康《投谒齐己》

ئىستىمال مەنىسى: دۈشمىنىڭ ئۆيىگە ئوت كەتسە، قاشقا چىقىپ تاماشا كۆر
(دۈشمىنىڭ ئىچكى قىسمىدا قالايمىقانچىلىق چىقسا، سەن ئۇنىڭدىن توپىلاڭ
چىقىشنى كۈت). ئۆزگۈرۈشكە قاراپ ھۇجۇم قىلىدىغان پۇرسەت تاپ،
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Observe the Fire from the Opposite Shore.

10-ھېلە: تەبەسسۇمغا خەنجەر يۇشۇر

笑里藏刀

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: تەبەسسۇمغا خەنجەر يۇشۇر.
ئەسلىي يەشمىسى:

(1) 对人外表和气，却阴险毒辣。(2) 笑中有刀，又以其柔而害物。《旧唐

书·李义府传》

ئىستىمال مەنىسى: دۈشمىنىڭكە سپايە بول، گېپىڭ يۇمشاق بولسۇن، ئەمما
ئىچىڭدە زەھەر قاينىسۇن، تەبەسسۇم ئىچىگە خەنجەر يۇشۇر (ئىشەنچىسىگە
ئېرىشىۋال، بىخۇتلاشتۇر). يۇمشاق بىلەن قاتتىقنى ئەگ،
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Hide a Knife behind a Smile.

11-ھېلە: ئارمۇتنى قۇرۇتۇۋەت، شاپتۇلنى ياشارت

李代桃僵

ئەسلىي. خەتمۇ- خەت تەرجىمىسى: ئارمۇتنى قۇرۇتۇۋېتىپ شاپتۇلنى ياشارت.
يەشمىسى:

僵: 枯死。李树代替桃树而死。 古乐府诗《鸡鸣》

ئىستىمال مەنىسى: بىرنى بەدەل بېرىپ، يەنە بىرنى ساقلاپ قال (بەدەل
تۆلىمىسە بولمىغان ئەھۋالدا، يېراقنى كۆزلە).
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Sacrifice the Plum Tree to Preserve the Peach Tree.

12-ھېلە: قولۇڭ يەتكەن ئوغلاقنى يېتىلەپ كەت

顺手牵羊

خەتمۇ- خەت تەرجىمىسى: قولۇڭ يەتكەن ئوغلاقنى يېتىلەپ كەت .
ئەسلىي يەشمىسى:

顺手把人家的羊牵走。《礼记·曲礼上》

ئىستىمال مەنىسى: ئۇچرىغانغا چاڭگال سال (دۈشمەننىڭ بىخەستلىكىنى
غېنىمەت بىل، ئالغۇدەك مەنپەئەت بولسلا، بارغان يەردىن قۇرۇق قول قايتما،
(تەييارغا ھەميار بول).
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Take the Opportunity to Pilfer a Goat.

13-ھېلە: چاتقالنى قامچىلا، چاياننى چۇچۇت

打草惊蛇

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: چاتقالنى قامچىلا، چاياننى چۇچۇت.

ئەسلى يەشمىسى:

(1) 惊: 惊动。打草惊动蛇。泄密而惊动对方。宋·郑文宝《南唐近事》

(2) 操之过急、因小失大。明·郎瑛《七修类稿》

ئىستىمال مەنىسى: ھۇجۇم قوزغاپ چېكىپ باق (گۇمانلىق دۈشمەننى ئاشكارىلاش ئۈچۈن). يەنە بىر مەنىسى: ئالدىراقسانلىق قىلىپ چاندۇرۇپ قويما. ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Beat the Grass to Startle the Snake .

14-ھېلە: ئۆلگەننىڭ ئەرۋاھىنى چاقىر

借尸还魂

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: جەسەتنى ئۆتنە ئال، ئەرۋاھىنى تېرىلدۈر.

ئەسلى يەشمىسى:

尸: 尸体。借别人的尸体复活。以别的名义出现.. 元·《铁拐李·楔子》

ئىستىمال مەنىسى: ئەۋلادىنى بوي سۇندۇرالمىساڭ، ئەجدادىنىڭ ئەرۋاھىنى چاقىر (ئۆلۈك ئېشەككە يۈك ئارت)، ئىشنى باشقا نام بىلەن قايتىدىن باشلا. ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Borrow a Corpse to Resurrect the Soul.

15-ھېلە: يولۋاسنى تېغىدىن كەتكۈز

调虎离山

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: يولۋاسنى تاغدىن كەتكۈز.

ئەسلى يەشمىسى:

用计使老虎离开原来的山冈, 以便乘机行事。 明·《封神演义》

ئىستىمال مەنىسى: يولۋاسنى (دۈشمەننى) ئالداپ ئىستېھكامىدىن كەتكۈز،

تەبىئى شارائىتىنى پايدىلان، تارىيەردە توسۇپ ھۇجۇم قىل، غەلىبە قازان.

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Lure the Tiger Down From the Mountain

16-ھېلە: تۇتۇش ئۈچۈن قويۇۋەت

欲擒故纵

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: تۇتۇش ئۈچۈن قويۇۋەت .

ئەسلى يەشمىسى:

擒: 捉; 纵: 放。故意先放开他, 使他放松戒备, 充分暴露, 然后再把他捉

住。 《老子》三十六章

ئىستىمال مەنىسى: قاچاقىتىكى دۈشمەننى ئەۋۋەل مەيلىگە قويۇۋەت، بىخۇتلاشتۇر ،

ئىز قوغلاپ ئاشكارىلا، كەڭ يەردە تۇت. (قان تۈكمەي تۇت.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

To Catch Something, First Set it Free

17-ھېلە: كېسەكنى بېرىپ قاش تېشىنى ئېلىۋال

抛砖引玉

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: كېسەكنى بېرىپ قاش تېشىنى ئېلىۋال.

ئەسلىي يەشمىسى:

引：招致。抛出砖头，引来白玉。宋·释道原《景德传灯录》

ئىستىمال مەنىسى: ئەرزىمەس نەرسىنى تاشلاپ بەر، ئالدام خالىغا چۈشۈر،
كۆزلىگەن قىممەتلىك نەرسىگە ئېرىش (تۈگمىدىن كېچىپ تۈگىگە ئېرىش).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Toss out a Brick to attract Jade.

18-ھېلە: باندەت تۇتساڭ چوڭنى تۇت

擒贼擒王

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: باندەت تۇتساڭ چوڭنى تۇت .

ئەسلىي يەشمىسى:

擒：抓，捉。指作战要先抓主要敌手。唐·杜甫《前出塞》诗之六

ئىستىمال مەنىسى: كۈچلۈك دۈشمەن بىلەن ئۇرۇشماقچى بولساڭ، ئامال تېپىپ
ئۇنىڭ قومانداننى تۇتۇۋال. (ئەسكەرى ئاسان تەسلىم بولىدۇ).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

To Capture the Bandits, capture their Leader.

19-ھېلە: قازان تېگىدىن ئوتۇنى ئېلىۋەت

釜底抽薪

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: قازان تېگىدىن ئوتۇنى ئېلىۋەت .
ئەسلىي يەشمىسى:

釜: 一种古锅; 薪: 柴。把柴火从锅底抽掉。从根本上解决问。

汉·董卓《上何进书》

ئىستىمال مەنىسى: قايناۋاتقان قازان تېگىدىن كۈيۈۋاتقان ئوتۇنى ئېلىۋەت
(قالايمىقانچىلىقنى تىنچىتالمىساڭ، يۇمشاق ۋاستە قوللان)، قازاننىڭ قاينىشى
توقىغاندا، ئاندىن ۋەزىيەتنى ئوڭشا. مەسىلىنى يىلتىزىدىن ھەل قىل.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Steal the Firewood from under the Pot

20-ھېلە: لاي سۇدىن بېلىق تۇت

浑水摸鱼

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: لاي سۇدىن بېلىق تۇت.
ئەسلىي يەشمىسى:

浑水: 不清的水。古代的军事家大都采取主动把水搅混，利用敌人互相混战
之机，乘机一个个消灭掉。三国，刘备的发迹史便是一例。

ئىستىمال مەنىسى: سۇنى لېيت (دۈشمەن ئىچىگە قالايمىقانچىلىق سال) ،
پۇرسەتنى غېنىمەت بىل، (دۈشمەننىڭ ئىچكى قىسمىدىكى جېدەلدىن پايدىلان)،
بىر-بىرلەپ يوقات (بېلىق تۇت).
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Stir up the Waters to catch a Fish.

21-ھېلە: تۇمۇزغا بول ، قېپىڭنى تاشلا

金蝉脱壳

خەتمۇ-خەت مەنسى: تۇمۇزغا بول، يالتىراق قاپنى تاشلا .

ئەسلىي يەشمىسى:

蝉变为成虫时要脱去一层壳。用计脱身，使人不能及时发觉.

元·关汉卿《谢天香》

ئىستىمال مەنسى: يالتىراق قاپنى دەرھال تاشلا (پىلاننى ئەمەلگە ئاشۇرالمىغان بولساڭ، نىقاپىڭنى يەڭگۈشلە)، چاندۇرماي شەكىل ئۆزگەرت (باشقا قىياپەتكە كېرىپ ئىشىڭنى دھۆاملاشتۇر).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Slough off the Cicada's Golden Shell.

22-ھېلە: ئىشىكنى تاقا، ئوغرىنى تۇت

关门捉贼

خەتمۇ-خەت مەنسى: ئىشىكنى تاقا، ئوغرىنى تۇت .

ئەسلىي يەشمىسى:

关起门来才能捉住进来的小偷。比喻对小股敌人采取围歼的战术.

语源于南北朝，成书于明清.

ئىستىمال مەنسى: ئىشىكنى تاقا، دۈشمەننى تۇت (ئاجىز دۈشمەن بىلەن ئۇرۇشساڭ، ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىۋېلىپ ئىشىكنى تاقا، يوللارنى توسۇۋال، ئەجەللىك زەربە بەر).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Shut the Door to catch the Thief.

23-ھېلە: يىراقتىكى دوست تۇت، يېنىڭدىكىگە ھۇجۇم قىل

远交近攻

خەتمۇ-خەت مەنسى: يىراقتىكى بىلەن دوست بول، يېنىڭدىكىگە ھۇجۇم قىل.
ئەسلىي يەشمىسى:

联络距离远的国家，进攻邻近的国家。《战国策·秦策三》

ئىستىمال مەنسى: (مۇھاسىرىگە چۈشۈپ قالغان بولساڭ) يىراقتىكى دۈشمەن بىلەن دوست بولۇڭ، يېنىڭدىكىگە ھۇجۇم قىل. (ئۇنىڭ خوشنىلىرى بىلەن دوست بولۇپ ئۆزۈڭنى كۈچلەندۈر، باش كۆتۈرىدىغان پۇرسەت كۈت).
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Befriend a Distant State while attacking a Neighbor.

24-ھېلە: بېسىۋالماقچى بولغان ئەلنىڭ خوشنىسىدىن يول سورا

假途伐虢

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: گوغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئەۋۋەل يول ئاچ.
ئەسلىي يەشمىسى:

假道，是借路的意思。伐，是攻占的意思。虢，是春秋时的一个小国。用于军事上，其意在于先利用甲做跳板，去消灭乙，达到目的后，回过头来连甲一起消灭，《左传·僖公二年》

ئىستىمال مەنسى: بىر ئەلنى بېسىۋالماقچى بولساڭ، بارىدىغان بىخەتەر يولنى ئۇنىڭ خوشنىسىدىن ئال. ئىشنى تاماملىغاندىن كېيىن ئۇنىمۇ بېسىۋال.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Obtain Safe Passage to conquer the state of Guo.

25-ھېلە: لىم بىلەن تۇۋرۇكنى ئالماشتۇر

偷梁换柱

خەتمۇ-خەت مەنىسى: لىم بىلەن تۇۋرۇكنى ئالماشتۇر.

ئەسلىي يەشمىسى:

比喻暗中玩弄手法，以假代真，以劣代优. 清.《红楼梦》

ئىستىمال مەنىسى: ياراملىقنىڭ ئورنىغا يارامسىزنى سەپلە. (ئاجىزلاشتۇر ، پۇرسەت كۈت، ھالسىزلانغاندا ھۇجۇم قىل.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Replace the Beams with Rotten Timbers.

26-ھېلە: ئۈجمىگە قاراپ قارىغايىنى تىللا

指桑骂槐

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ئۈجمىگە قاراپ تۇرۇپ قارىغايىنى تىللا.

ئەسلىي يەشمىسى:

明指此而暗罵彼，指鸡骂狗、旁敲侧击. 明. 金瓶梅词话；清；《红楼梦》

ئىستىمال مەنىسى: (كۈچۈك يەتمىسە) دارىتمىلاپ تىللا ، ئۆزەڭنى خوش قىل، دۈشمەننىڭ دىلىغا ئازار بەر. (قىزىم ساڭا ئېيتاي، كېلىنىم سەن ئاڭلا.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Point at the Mulberry tree, but curse the Locust

27-ھېلە: گالۋاڭ بولۇۋال، ئەمما ئالجىما

假痴不癲

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: گالۋاڭ بولۇۋال ئەمما ئالجىما.

ئەسلىي يەشمىسى:

痴: 傻，呆。癲: 疯癲，癲狂。假装呆傻，实际并不疯癲。形容外表看似愚钝，而心里却十分清醒。·《南齐书·王敬则传》

ئىستىمال مەنىسى: گاس- گالۋاڭ بولۇۋال، ئەمما ئالجىما. (خۇپسەنلىك قىل، ئەمما ئۆزۈڭنى سەگەك تۇت، ۋاقتىنى ئۆتكۈز، ھۇجۇمغا ئۆتىدىغان پۇرسەت كۈت.)
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Feign Madness but Keep your Balance.

28-ھېلە: ئۆگزىگە چىقار، شۇتىنى ئېلىۋەت

上屋抽梯

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ئۆگزىگە چىقىرىپ قويۇپ شۇتىنى ئېلىۋەت .

ئەسلىي يەشمىسى:

假之以便，唆之使前，斷其援應，陷之死地. 语源于南北朝，成书于明清.

ئىستىمال مەنىسى: ياردەم قىلغان بولۇپ تۇيۇق يولغا باشلاپ قوي، چېكىنىش يولىنى ئۈزۈۋەت، ئامالسىز قالدۇر (شەرتىگە كۆندۈر).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Lure them onto the Roof, then take away the Ladder.

29-ھېلە: دەرەختلەرگە گۈل قىستۇر

树上开花

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: دەرەختلەرگە گۈل قىستۇر .

ئەسلى يەشمىسى:

用彩色的绸子剪成花朵粘在树上，真假难辩，制造假象，使自己的阵营显得强大。 孙膑之计，语出《荡寇志》

ئىستىمال مەنىسى: دەرەختلەرگە گۈل قىستۇر، مۇھىتنى زىننەتلە، شەكىلنى يېڭىلا، يالغان كۆرۈنۈش پەيدا قىل، سېپىڭنى ھەيۋەتلىك كۆرسەت. (قۇرۇق قاقشالغا گۈل قىستۇر).

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Deck the Tree with False Blossoms.

30-ھېلە: مېھمان بولۇپ بېرىپ خوجاين بول

反客为主

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: مېھمان بولۇپ بېرىپ خوجاين بولۇۋال.

ئەسلى يەشمىسى:

客人反过来成为主人. . 明 罗贯中《三国演义》

ئىستىمال مەنىسى: مېھمان بولۇپ بارغىن (يۈچۈك بولسلا پۈتۈڭنى تىق، پەيدىن-پەي سىڭىپ كىر)، خوجاين بولۇۋال.

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Exchange the roles of Host and Guest.

31-ھېلە: ساھىپجامال ھېلىسى

美人计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: ساھىپجامال ھېلىسى

ئەسلىي يەشمىسى:

用美人引誘人上當. 以美女诱人的计谋。《三国演义》第五四回.

ئىستىمال مەنىسى: ساھىپجامال تەقدىم قىل (دۈشمەن كۈچلۈك، سەركەردىسى دانا بولسا)، سەركەردىسىنى چىرىت، ئەسكەرلىرىنىڭ كەيپىنى بۇز. (كۆپۈنچە يەشمىدە ئېيتىلىشىچە، بۇ ھېلە ھەرگىز ئۈنۈم بەرمەي قالمايدۇ.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

The Beauty Trap.

32-ھېلە: قۇرۇق شەھەر ھېلىسى

空城计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: قۇرۇق شەھەر ھېلىسى .

ئەسلىي يەشمىسى:

在危急处境下，掩饰空虚，骗过对方的策略。诸葛亮无兵迎敌，但沉着镇定，大开城门，自在城楼上弹琴。《三国演义》

ئىستىمال مەنىسى: ۋەزىيەت جىددى بولسا، ھۇجۇمغا ئۆتكەن دۈشمەنگە قورغانىڭنى قەستەن مۇداپىئەسىز قالدۇر، دەرۋازىلارنى ئېچىپ قوي، گۇمان پەيدا قىل. (بۇ ھېلە قالتىس! بۇنى جۇگېلياڭ قوللانغان، دۈشمەندە گۇمان تۇغۇلۇپ، ھۇجۇم قىلماي، چېكىنىپ كەتكەن ئىكەن.)

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

The Empty Fort Strategy.

33-ھېلە: جاسۇسنى بابلاش ھېلىسى

反间计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: جاسۇسقا تاقابىل تۇرۇش ھېلىسى.
ئەسلىي يەشمىسى:

利用敌人的间谍把假情况告知敌人内部，使之不团结的计策。<孙子用间>

ئىستىمال مەنىسى: دۈشمەننىڭ جاسۇسلىرىغا يالغان ئاخبارات بەر، ئىغۋا تارقالسۇن، دۈشمەن ئىچىدە گۇمان كۆپەيسۇن، جەدەل-ماجرى چىقسۇن، سېپى قالايمىقانلاشسۇن. (ئۆزىنىڭ يولى بىلەن ئۆزىنى بابلا). يەشمىلەردە ئېيتىلىشىچە، بۇ ھېلىنى قۇدرەتلىك دۈشمەنگە قوللانسا، ئەڭ چوڭ ئۈنۈم كۆرىدۇ.
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Let the Enemy's own spy sow discord in the Enemy camp.

34-ھېلە: بىچارە بولۇۋېلىش ھېلىسى

苦肉计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: زەخمىلەنگەن بىچارە بولۇۋېلىش ھېلىسى.
ئەسلىي يەشمىسى:

故意伤害自己的肉体以骗取敌方信任的计策。《三国演义》·明·《醒世恒言》

ئىستىمال مەنىسى: زەخمىلەنگەن بىچارە قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، دۈشمەننىڭ ھېسداشلىقىنى قولغا كەلتۈر. (دۈشمەننى بىخۇتلاشتۇر، پۇرسەت كۈت).
ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Injure yourself to gain the Enemy's trust.

35-ھېلە: چاتما كېمە ھېلىسى

连环计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: چاتما كېمە ھېلىسى.

ئەسلىي يەشمىسى:

曹操 率大军欲渡江 击 吴，北兵不惯乘舟，周瑜 向 曹献连环计：把船只用铁环连结起来，上铺阔板供行走。曹操 中计，为 吴 火攻而兵败。《三国演义》

ئىستىمال مەنىسى: كۈچلۈك دۈشمەن بىلەن زورمۇ - زور ئېلىشماي، ھېلە تەقدىم قىل، ئۇنىڭغا زىيانلىق ئەمما ئۆزەڭگە پايدىلىق بولسۇن، ئالدام خالىغا چۈشۈر، پۇرسەتنى غېنىمەت بىلىپ غەلىبىنى قولغا كەلتۈر.

ھېكايە: ساۋنىڭ قوشۇنى قۇدرەتلىك، ئەمما ئەسكەرلىرى كېمىگە ئادەتلەنمىگەن شىماللىق. ۋۇنىڭ جاسۇسى ئۇنىڭغا 'كېمەلەرنى بىر-بىرىگە چېتىپ ئۈستىگە تاختا قويۇپ كۆپرۈك ياساش' تەكلىپىنى بېرىپتۇ، ساۋ بۇ تەكلىپنى قېبۇل قىلىپ، 'كېمە كۆپرۈك' ياساپتۇ، ئەسكەرلىرى چاڭجاڭ دەرياسىدىن ئۆتۈشكە باشلىغاندا، ۋۇ قوشۇنى ئوت بىلەن ھۇجۇم قىلىپ، ساۋنىڭ كېمە كۆپرۈكىنى كۆيدۈرۈپ، ئەسكەرنى سۇغا چۈكتۈرۈۋېتىپتۇ.

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

Chain Stratagems.

36-ھېلە: پەشنى قېقىپ كەتكەن ئەلا

走为上计

خەتمۇ-خەت تەرجىمىسى: پەشنى قېقىپ كەتكەن ئەلا ھېلە.

ئەسلىي يەشمىسى:

无力抵抗敌人，无可奈何，没有别的好办法，只能出走。《南齐书·王敬则传》

ئىستىمال مەنىسى: دۈشمەنگە تاقابىل تۇرۇشقا ھېچ ئامال تېپىلمىغاندا قوللىنىدىغان ئەڭ ياخشى ئامال ---- پەشنى قېقىپ كەت، پۇرسەت كۈت.

ئېنگىلىسچە تەرجىمىسى:

If all else fails, Retreat.